

До Председателя на научното жури

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р ГАЛИНА ПЕТРОВА ДЯКОВА

Тракийски университет Стара Загора

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

“ДОКТОР”

в област на висше образование **1. Педагогически науки,**

професионално направление **1.3. Педагогика на обучението по...**

Научна специалност: **Методика на обучението по физическо възпитание и спорт**

Автор: **ЯНКА СТОЯНОВА ГЕОРГИЕВА**

Тема: **Физическата кондиция и моториката на студентите от инженерните специалности за професионалната им реализация**

Научен ръководител: проф. дпн **НАДЕЖДА ГЕОРГИЕВА**

ЙОРДАНОВА ШУ „Епископ Константин Преславски

I. ОПИСАНИЕ НА ПРЕДОСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

Със заповед No РД16-064/20.05.2014г.на Зам. Ректора на ШУ „Епископ Константин Преславски” съм определена за научно жури по процедура за защита на дисертационен труд на тема „Физическата кондиция и моториката на студентите от инженерните специалности за професионалната им реализация”, за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...
Научна специалност: Методика на обучението по физическо възпитание и спорт. Автор на дисертационния труд е Янка Стоянова Георгиева - докторант на самостоятелна подготовка към катедра Физическо възпитание и спорт, с научен ръководител проф. дпн Надежда Георгиева Йорданова от ШУ „Епископ Константин Преславски”.

Предоставени са ми следните материали за рецензиране:

- Автобиография

- Заповед за зачисляване като докторант на свободна подготовка за обучение в ОНС „Доктор” в докторска програма „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт”
- Заповед за отчисляване предсрочно с право на защита
- Декларация за оригиналност и плод на самостоятелно проучване на дисертационния труд,
- Справка за приносните моменти в дисертационния труд
- Списък с публикации, свързани с дисертационния труд
- Заповед No РД-16-034/24.04.2014 за разширяване състава на катедра „Теория и методика на физическото възпитание и спорта”
- Протокол от разширен катедрен съвет, отнасящ се до предварително обсъждане на дисертационния труд и предложение за състав на научно жури
- Дисертационен труд и Автореферат
- Презентация

Посочените документи са в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ШУ „Епископ Константин Преславски”.

Приложени са 3 броя публикации.

II. Биографични данни за докторанта

Янка Стоянова Георгиева е родена на 20 март 1975г. в град Варна. Средно образование завършва в Спортно училище „Георги Бенковски” през 1992г. в родния си град. През 1998г. завършва Национална спортна академия „Васил Левски” град София с две висши специалности – Първа специалност – учител по физическо възпитание и спорт; Втора специалност – треньор по тенис на корт.

Спортната кариера на докторанта е свързана със спорта лека атлетика и състезателните дисциплини:

- 400м препятствено бягане – като за периода 1989-1994 печели 6 поредни първи места в републикански състезания и второ място на Балкански игри – Гърция – 1992;
- 400м гладко бягане – с 5 златни, 4 сребърни и 3 бронзови медала в републикански състезания;
- щафетно бягане 4x400м – 6 поредни първи места в републикански състезания.

Професионалната си кариера Янка Георгиева започва като треньор по тенис на корт през 1998г.

От 1998г. до 2001г. работи в град Варна като учител по физическо възпитание в ОУ „Стоян Михайловски”; в ОУ „Васил Априлов” и в СОУ „Николай Лилиев”, като придобива опит за работа с ученици от I до XII клас.

От 2010г. е преподавател към катедра „Физическо възпитание и спорт” в ТУ гр. Варна, а от 2012г. е асистент.

Янка Стоянова Георгиева е сътрудник на благотворителна организация Lions Club Varna – Academica. Ползва говоримо английски език. Омъжена е и има две деца.

III. ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Съвременните изисквания, поставени пред всеки студент, са изключително високи. За придобиване на висше образование и подготовка за висококвалифицирана професионална дейност е необходимо студентите да притежават способности, които да им гарантират това. Основна предпоставка за развитието им като специалисти в избраната област е придобиването на професионално-приложна физическа подготовка, която да подпомага успешното овладяване на професионалната дейност в съответствие с бъдещата специалност.

Актуалността на дисертационния труд е свързана с проблемите на ефективността на професионалното приложно обучение по физическо възпитание и спорт на студентите от ТУ гр. Варна.

Структурата, съдържанието, изложението и методическата насоченост на труда отговаря на общоприетите изисквания и действащите нормативни документи.

Уводът коректно насочва към разработвания пролем.

В глава Първа докторантът прави задълбочен теоретичен анализ и постановка на проблема като ги структурира в шест логично свързани параграфа. На базата на анализите и обобщенията е очертан структурно-концептуален модел на методика за специализирана професионално-приложна кондиционна подготовка на специалистите инженери и е изведена хипотеза на изследването. Докторантът демонстрира добро познаване на информационните източници по разработвания проблем, умело и успешно ги анализира и интерпретира.

Целта на дисертационния труд е създаване на концепция и адекватна методика за оптимизиране на физическата кондиция и моториката на студентите от инженерните специалности на ТУ гр. Варна, като условие и фактор за успешна професионална реализация.

За успешното реализиране на поставената цел ясно са формулирани и определени шест задачи.

Предметът и обектът на изследването са обстоятелствено представени, което не утежнява тяхното определение, а разкрива цялостната им характеристика.

Методите и показателите на научното изследване са адекватно подбрани за решаване на поставените задачи. Разработената комплексна методика дава възможност за получаване на актуална и достоверна информация.

Приложен е предварителен експеримент за апробиране методиката и инструментариума за провеждане на изследването.

Проведен е преобразуващ педагогически експеримент, в който участват 2 контролни групи (30 жени и 25 мъже) и 2 експериментални групи (38 жени и 30 мъже).

Конструиран е Интегриран модел за кондиционна подготовка на студентите, включващ пет модула за корекционно-компенсаторно въздействие чрез целенасочени средства, методи и форми върху конкретните дефицити по отделните компоненти на кондиционната подготовка на бъдещите специалисти инженери. Изготвена е инструкция за самостоятелна работа на студентите и е структурирана унифицирана матрица за индивидуална тренировъчна програма за кондиционна подготовка, която всеки студент в зависимост от индивидуалните си характеристики и предпочитания има възможност да обективизира.

Приложени са 22 теста за оценка на физическото развитие, физическата дееспособност и нервно-психическата реактивност (Приложение 7).

Извършено е анкетно проучване и експертен анализ на спортния, социален и здравен статус на студентите от ТУ гр. Варна, а в зависимост от задачите на изследването са приложени алтернативен анализ, вариационен и сравнителен анализ.

Дефинирани са основните работни понятия на изследването.

Реализирането на научно-изследователската дейност, написването и защитата на дисертационния труд обхваща периода 2010-2014 година.

Обсъждането на резултатите от изследването е направено задълбочено и компетентно в четири направления.

Първото направление е „Резултати от експертния анализ на данните за спортния, социален и здравен статус на студентите от ТУ гр. Варна”. Анализът на резултатите от анкетното проучване недвусмислено показва,

че социалния и здравен статус на студентите от ТУ гр. Варна е подчертано динамичен и уязвим в съвременните условия на живот и специфичен студентски учебен труд. Посочва се като основен резерв за противодействие на негативните тенденции адекватната физическа активност със средствата на физическите упражнения, спорта и туризма.

Второто направление е „Резултати от анализа на показателите за физическо развитие и дееспособност”. Авторът установява, че оста на физическата дееспособност при жените е ориентирана в негативната посока: добра – задоволителна – слаба (несъответстваща на социалните потребности и изисквания на държавата). Разкрита и анализирана е динамиката на физическата дееспособност на студентите, която показва, че като цяло тя не е в унисон със съвременните разбирания, вижданията на Световната здравна организация и препоръките на Съвета на Европа за физическа активност на подрастващите и младите хора. Докторантът аргументирано доказва, че спортната дейност на студентите като цяло има предимно рекреативно-развлекателен характер и насоченост и, че унификацията на заниманията в аудиторната заетост по физическо възпитание и спорт не създава условия за индивидуален подход в зависимост от физическия и функционален дефицит.

Третото направление е „Анализ на нервно-психични особености на студентите от инженерните специалности на Технически университет”, в което е установено, че в първи курс по-голяма част от студентите могат да приемат нормално нервно-психическото натоварване, за тази част обаче, които се отличават с ниска и много ниска нервно-психическа реактивност Авторът подчертава необходимостта, средствата на физическото възпитание и спорта да бъдат моделирани в адекватна професионално-приложна насоченост.

Четвъртото направление е „Резултати от основния експеримент”. В него Авторът умело и компетентно анализира динамиката на

постиженията от приложеното въздействие върху студентите и студентките от експерименталните групи, ефективно повлияло и оказало градивен ефект върху физическата им годност, която е основен компонент на психофизическата кондиция и гарант на висока степен на обща и специфична работоспособност.

Докторантът прави задълбочени изводи от проведената научно-изследователската работа. Бихме искали да отделим специално внимание на направените препоръки, които по наше мнение са с много важно значение, а именно:

- Разработените идеи и концепции, и най-вече постигнатите резултати, дават основание да предложим на органите на студентското самоуправление и на академичното ръководство на ТУ гр. Варна, да се разработи и реализира общ университетски проект (с обогатена методология и методика), в който да се включат всички студенти бакалаври, магистри и докторанти от различните специалности на Университета.

- Ръководството на катедра "Физическо възпитание и спорт" да направи мотивирано предложение пред академичното ръководство на Университета за въвеждане на оценка по дисциплината "Физическо възпитание и спорт", със съответните кредити и регламентирана аудиторна и извън аудиторна (самостоятелна) заетост на студентите.

- Да се засили образователната компонента на учебната дисциплина "Физическо възпитание и спорт", като за целта се разработят адекватни модифицирани учебни програми и учебно помагало за студентите от ТУ гр. Варна.

Изразяваме надежда, че Академичното ръководство и органите на студентското самоуправление в ТУ Варна ще оценят по достойнство научно-изследователския труд на Янка Стоянова Георгиева и ще окажат съдействие, направените препоръки да станат реалност.

Представеният за рецензия дисертационен труд има положителни качества, достойнства и научни приноси. Те могат да се обобщят по следния начин:

1. Проучени, систематизирани и анализирани са основните компоненти на физическото възпитание в университетите в Р България и факторите, които влияят върху управлението на учебния процес. Изследвана е значима и актуална проблематика, която не е поставена от такъв аспект в България.

2. Изведен е актуалния спортен, социален и здравен статус на студентите от ТУ гр. Варна, като необходимо условие за разработване на пилотни проекти за осигуряване на съвременен живот и труд на студентската младеж, в съответствие с изискванията на ЕС.

3. Научно обоснован е проблемът за професионално-приложната кондиционна подготовка на студентите от инженерните специалности в техническите висши училища. Обоснована е необходимостта от въвеждането на ново съдържание в учебните планове и програми, както и на нови подходи за провеждане на обучителния процес чрез засилване ролята на образователната компонента.

4. Реализира се научна разработка, свързана със социално-икономическа обосновка на професиографските изисквания към труда на инженерните човешки ресурси с висше образование.

5. Изведени са изводи и се предлагат препоръки към академичното ръководство на ТУ гр. Варна и органите на студентското самоуправление, за актуализиране на учебния процес по физическо възпитание и спорт и повишаване качеството на обучение.

От езикова гледна точка дисертационният труд е разработен качествено. Той съдържа 203 страници. Онагледен е с 3 схеми, 34 фигури и 32 таблици. Списъкът на ползваната литература включва 82 източника на кирилица, латиница и интернет ресурси.

Авторефератът е разработен според изискванията и съответства на съдържанието на труда.

Представени са три научни публикации по темата на дисертационния труд.

Проведеното изследване е реализирано лично от асистент Янка Стоянова Георгиева и научните приноси са нейна заслуга.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предоставеният дисертационен труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ШУ „Епископ Константин Преславски“.

Дисертационният труд на Янка Стоянова Георгиева е един завършен научен труд, в който поставеният проблем е разгледан многостранно и задълбочено и има определена научна и приложна стойност.

Това ми дава основание с убеденост да препоръчам на уважаемото научно жури да оцени положително научните качества на дисертационния труд на тема: „Физическата кондиция и моториката на студентите от инженерните специалности за професионалната им реализация” и да присъди на **ЯНКА СТОЯНОВА ГЕОРГИЕВА** образователната и научна степен „**ДОКТОР**” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...Научна специалност: Методика на обучението по физическо възпитание и спорт.

30.05.2014г.

Рецензент:.....

/проф. д-р Галина Дякова/